

Opetus- ja sivistystoimen
asiantuntijat Opsia ry

Specialister för undervisnings- och
bildningsväsendet Opsia rf

Opsia juhlii 50-vuotista järjestötoimintaansa - Katse sivistyksen suuntaan!

Puheenjohtaja Matti Hursti: Katse sivistyksen suuntaan!

Opsia ry:n puheenjohtaja, Ylöjärven sivistysjohtaja Matti Hurstin mielestä nyt on käännettävä katse sivistyksen suuntaan.

Vuoden vaihteessa tapahtuu kuntakentässä historiallinen muutos, kun sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueille. Kuntien vastuulle jäävät tehtävät ovat suurelta osin sivistyspalveluja, jotka ovat kuntalaisten hyvinvoinnin kivijalka. Valtion on turvattava sivistyspalvelujen rahoitusosuudet jatkossa saman kaltaisella mekanismilla, jolla turvataan hyvinvointialueidenkin rahoitus.

Viime vuosina yhteiskunnallisten häiriötilanteiden voittamisessa kuntien sivistyspalveluilla on ollut tärkeä rooli. Se ylläpitää kuntalaisten palveluja ja yhteiskunnan toimintakykyä. Poikkeusoloissa turvalliset rutiinit ja niiden jatkuminen tavalla tai toisella ylläpitää hyvinvointia ja mielenterveyttä sekä henkistä kestävyyttä ja epävarmuuden sietokykyä.

Suomessa opetus- ja sivistyspalvelujen hallinnossa työskentelee kansainvälisesti vertaillen hyvin pieni joukko johtajia ja asiantuntijoita. Hallinnon toimivuus perustuu saumattomaan yhteistoimintaan, matalaan hierarkiaan ja tiimityöhön ja sen johtamiseen. Työsuhteiden ja tehtäväalueiden kehittämällä voidaan turvata se, että näihin avaintehtäviin saadaan jatkossakin parhaita osaajia. Palkkauksen tulee olla oikeassa suhteessa tehtävän vastuuseen ja palkkahierarkian tulee olla oikeudenmukainen. OAJ:n jäsenyhdistyksenä

Sivistystoimialan on oltava kaikilla osa-alueillaan houkutteleva ja kiinnostava työnantaja, joka tarjoaa Opsia valvoo ja edistää jäsentensä edunvalvontaa. mielekkäitä haasteita niin johtamisen kuin kehittämisen näkökulmasta. Työtehtävien tulee olla tarkoituksenmukaisia ja hallittavia kokonaisuuksia, jossa omaa osaamista ja potentiaalia pystyy hyödyntämään. Koulutuspoliittisilla ratkaisuilla on pystyttävä tukemaan osaavan henkilöstön saatavuutta sivistysalan tehtäviin. Digitaalisuutta, digitaalista oppimista ja sen analyytiikkaa ja tiedolla johtamista on kehitettävä johtamistyön tueksi ja palvelujen vaikuttavuuden lisäämiseksi. Digitaalisuuden tulee olla hyvä renki, mutta isännäksi sitä ei pidä päästää.

Opsia haluaa koulutukselle ja sivistykselle pitkän aikavälin vision

Viime hallituskausina valtakunnallinen koulutuspolitiikka on käynyt lyhytnäköiseksi pikapolitiikaksi. Pieniä osauudistuksia on säädetty ja annettu kunnille ja koulutuksenjärjestäjille toimeenpantavaksi ennätysellinen määrä. Se on kuormittanut sekä opetushallintoa että kouluja ja opetushenkilöstöä. Niin sanotusta ”hankehumpasta” irti pääsemiseksi on jo annettu lupauksia, mutta muutosta ei ole tullut. Hyväksytyssä koulutuspoliittisessa selonteossa on asetettu tavoitteeksi, että vuonna 2040 Suomessa on vahva sivistysperusta. Siihen pääseminen kuitenkin edellyttää syvää analyysia nykytilanteesta, vision selkeyttämistä ja sitä, että uudistusten tueksi tulee aina vahva, tietoperustainen taloudellinen tuki sekä aikaa muutoksen juurruttamiseen toimintakulttuuriin.

Kuntien koulutuspoliittiset linjaukset tärkeitä sote-uudistuksen astuessa voimaan 2023

Sote- ja maakuntauudistus astuu voimaan vuoden vaihteessa. Miten sivistyksellisten oikeuksien mukaiset yhdenvertaiset ja laadukkaat sivistyspalvelut toteutuvat sen jälkeen koko maassa? Kunnille edelleen jäävän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävään tulee nyt erityisesti panostaa ensi vuoden kuntien talousarviolaadinnassa. Tutkimusten mukaan lasten ja perheiden arjen koettuun hyvinvointiin ja elämänlaatuun vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi työ, opiskelu, vapaa-aika, arjen osallisuus, toimintaympäristöt, ihmissuhteet, vaikutusmahdollisuudet, palveluiden toimivuus, fyysinen terveys, mielen hyvinvointi ja kokonaisuutena toimiva arki.

Suuri osa näistä tekijöistä on niitä, joita juuri kuntien sivistystoimen palvelut tuottavat kuntalaisille. Tästä syystä on tärkeää huolehtia riittävästä resursseista ja osaamisen kehittämisestä kuntien sivistystoimessa. Tulevat muutokset hallintorakenteessa edellyttävät aktiivista yhteistä suunnittelua. Palveluiden yhdyspintojen toimivuudesta on ensiarvoisen tärkeää huolehtia, koska lasten ja perheiden asioita jatkossakin hoidetaan yhdessä ja hyvässä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Siksi on tärkeää asettaa yhteiseksi tavoitteeksi myös lapsiystävällinen yhteiskunta. Toimimattomat rakenteet kuormittavat kaikkia ja siksi myös rakenteisiin on kiinnitettävä huomiota.

Opsian synty ja tausta

Opetus- ja Sivistystoimen Asiantuntijat - Specialister för Undervisnings- och Bildningsväsendet Opsia ry toimii maassamme opetus- ja sivistystoimen, varhaiskasvatuksen johdossa ja hallinnossa sekä itsenäisessä asemassa työskentelevien alan asiantuntijoiden ammatillis-aatteellisena järjestönä. Opsia jatkaa järjestöperinnettä, joka alkoi vuonna 1972. Silloin suomalainen koulutusjärjestelmä uudistui ja luotiin pohja nykyiselle kuntaperustaiselle sivistys- ja opetushallinnolle.

Opsian juhlaseminaarissa 18.8.2022 julkistettiin ”Opsian tarina 1972-2022” (sähköinen julkaisu), jossa käsitellään järjestötoiminnan vaiheita, järjestösuhteita ja toiminnan painopisteitä. Vuosien saatossa järjestön nimikin on vaihtunut kahdeksi. Aiemmin sillä oli läheiset järjestösuhteet Akavan Erityisalojen kanssa, mutta vuodesta 2006 alkaen Opsia on ollut Opetusalan Ammattijärjestön, OAJ:n valtakunnallinen jäsenjärjestö.

Viisi vuosikymmentä on pitkä ajanjakso sekä järjestöhistoriassa että myös maamme historiassa. 1970-luvulla alkanut hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen, johon koulujärjestelmän ja kunnallisen päivähoiton uudistukset myös kuuluivat, ovat edenneet vuosikymmenien kuluessa kaiken kaikkiaan hyvin. Siitäkin huolimatta, että suhdanteet ovat heilutelleet valtion ja kuntien taloudellisia rahkeita.

Linkki Opsian tarinaan:

<https://peda.net/yhdistykset/opsia/ajankohtaista/opsian-tarina-opsia-50-vuotta>

Lyhennelmä ruotsiksi: Sammandrag på svenska <https://peda.net/yhdistykset/opsia/ajankohtaista/opsian-tarina-opsia-50-vuotta/opsian-tarina-ruotsink-tiivistelma-fin-2022.pdf>

Opsialaisten osuus koulutuksen menestystarinassa

Koulujärjestelmän uudistus 1970-luvulla oli suuri systeeminen muutos. Opsian järjestötoiminnan pioneerit ja heidän kollegansa rakensivat Suomeen opetushallintoa ja uutta koulutusjärjestelmää, jonka hyvät tulokset ovat nyt 50 vuoden aikana tulleet näkyviksi. Suomalaisten oppilaiden oppimistulokset ovat nousseet kansainvälisissä vertailuissa huipputasolle, ja kansakunnan osaamisperusta on mahdollistanut

taloudellisen kasvun ja hyvän kilpailukyvyn. Ja lopulta tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden myötä suomalaiset kokevat olevansa hyvin onnellisia.

Opsian tarina (1972-2022) tarina kertoo kollegojen välisestä hyvästä tahdosta ja yhteistoiminnasta sekä myönteisestä vaikuttamisesta maamme koulutus- ja sivistyspolitiikkaan. Opsia on jäsenilleen tärkeä jäsenyhteisö, asiantuntija- ja kollegaverkosto, joka tarjoaa jäsenilleen koulutusta, kansainvälisiä yhteyksiä ja mentorointia. Vaikuttajana se on osallisena lakivalmistelujen lausunnonantajana ja työryhmissä. Kumppanuuksien kautta se edistää koulutusmahdollisuuksia ja edistää jäsenistön ammatillista kehittymistä sekä tukee heidän hyvinvointiaan.

Opsian järjestötoiminta on ollut monipuolista ja vilkasta, kuten juhluvuonnakin. Se on kokoaan merkittävämpi vaikuttaja koulutuspolitiikan kentällä. Opsia on ollut haluttu yhteistyökumppani ja ratkaisukeskeinen sillanrakentaja.

Opsian jäsenet tekevät merkityksellistä työtä tärkeiden asioiden parissa. Tarvitsemme yhteistä keskustelua ja osaamisen kehittämistä sekä laajasti kumppanuuksia ja verkostoja tukemaan sivistystoimen johtoa, hallinnossa työskenteleviä sekä eri asiantuntijatehtävissä työskenteleviä. Tähän Opsia tarjoaa 50 vuotta toimineen foorumin.

Lisätietoja

Puheenjohtaja Matti Hursti, puh. 05068067 matti.hursti@ylojarvi.fi

Varapuheenjohtaja Peter Johnson puh. 0407533991 peter.johnson0402@outlook.com www.opsia.fi

Opetus- ja sivistystoimen asiantuntijat Opsia ry
Rautatieläisenkatu 6
00520 HELSINKI
www.opsia.fi